

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

„V edinosti je moč“.

„EDINOST“ izhaja vsako sredo; cena za vse leto je 4 gl. 40 kr., za polu leta 2 gl. 30 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. — Posamezne številke pri upravnistvu in po trafikah v Trstu se dobivajo po 10 kr. — Naročnina, reklamacije in inserate prejema Upravnistvo „via Zonta 5“.

Vsi dopisi se pošiljajo Urednistvu „via delle poste 10 I. p.“; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

NAZNANILO IN VABILO.

„EDINOST“ kakor tednik, prebila je srečno prvo leto svojega obstanka. Začetek je bil težak, a počasi se je ojačila ter je okrepla, da stoji sedaj trdno in varno.

Po novem letu bo izhajal ta list po sklepu slav. odbora našega političnega društva v isti obliki in po isti ceni, kakor do zdaj. Prizadevali si bomo, po notranjem obsegu ga čedalje bolj spopolniti, ter z jedrovitim in raznovrstnim blagom oskrbeti tako, da bo ustrezal kmetu, trgovcu, obrtniku in vsem drugim stanovom našega naroda.

Z mirno in dostojno besedo se bodo v njem razpravljale domače in državne zadeve, ter naglašale narodne in državne koristi.

Jadransko morje s Trstom je Slovencem posebe, pa tudi vsemu Slovanstvu neizmerno važno; nad njim visita našega zārada sreča in gorje. Vsi svoji domovini verni sinovi ga morajo tedaj skrbno čuvati in krepko braniti. Večja, od kdaj poprej, preli nam tukaj dandanes nevarnost. Vsako slovansko srce ob Adriji mora postati trdnjava, braneca se ptujemu uplivu, ki se siloma zaganja na našo zemljo, ter hoče poplaviti naših očetov čestite grobe, in potopiti naše potomce. „Živenje ali smrt“ to je naša osoda, — izvolje nosimo na lastnej dlani!

Trst z svojo svetovno trgovino pa je tudi podoben zlatemu rudniku; dozda so kopali in zaklade v njem vzdigali po večjem lah, Nemci, Židovi in Grki, — mi Slovani pa smo jim bili dinarji in hlapeci! —

Tudi mi hočemo stopiti v vrsto med nje, in z njimi tekmovali. Po našej pridnosti, omiki, poštenosti in složnosti moramo postati gospodarji v domačej hiši — in na domačej zemlji!

V ta dvojini namen — to čuti in umeje vsak — nam je neobhodno potrebno slovenskega glasila na morskih bregovih, kakor zagovornika in bramboveca naših duševnih in gmočnih interesov.

Oziroma na te razmere in resnice se obračamo do Vas, rojaki ob Adriji — a tudi do Vas, bratje ob Soči, Savi in Dravi, ter prosimo obilne podpore. Rodoljubi, priporočajte in širite „Edinost“ med ljudstvom, s tem zlajšate tudi nam trudopolno delo, katerega smo se lotili zgolj iz ljubezni do milega našega naroda. — da bi mu po časi prisijala zarija lepše prihodnosti. — Če tudi je naše delo le kaplja, pomislimo, da več kapelj goni mlinski kamen!

Prosimo, naj se nam obilni dopisovatelji oglasé. Naznanilo vsakega znamenitega prigodka, bodisi vesel ali žalosten, nam bo drago. Gospodom, ki bodo večkrat dopisovali, pošiljali bomo list brez plačila, ako se zanj oglasé! Slavne c. k. gosposke, županstva, okrajni in krajni polski sveti, pa tudi zasebniki naj nam blagovolé pošiljati razna naznanila za inserate. Razveseljevali nas bodo mični „podlistki“ — podučljivi in zabavni. Nekoliko časa se se bodo nadaljevale „Popotne črtice“, živo slikaje življenje, kreposti in slabosti slovenskega i hrvatskega ljudstva, tudi v — novej Avstriji, v Bosni!

Neke pomote, ki so letos nastale v upravnistvu, poravnane so — in v prihodnje bo vse v redu. Le na to opozarjamo naše c. g. naročnike, da se mora v novem letu naročnina, kakor pri vseh časnikih, vsaj četrt leta naprej plačevati. Kdor pa ne bi imel v hipu denarja, mora se po pismu ali listnici zavezati, da časniki v letu leta plati. Iztirjajali ne bomo več naročnine. C. g. naročniki naj svoja in krajna imena razločno in natančno zapisujejo, tudi zadnjo pošto pristavljajo. „Edinost“ stoji za 1 četrt leta 1 gl. 20 kr.; za polovico 2 gl. 30 kr.; in za vse leto 4 gl. 40 kr.

Opomba. Dopisi urednistvu naj se pošiljajo: „Via delle poste 10, I. piano.“ Naročnina, reklamacije in inserati gredo upravnistvu, — do novega leta tja, kamor sedaj, potem pa v „Via Zonta 5, I. piano.“

Urednistvo in upravnistvo.

Na novega leta dan.

„Mi smo in hočemo ostati zvesti cesarju; mi smo in hočemo ostati zvesti in svobodni državljanji; mi smo in ostanemo zvesti prijatelji ljudstvu.“

Tako je govoril nemški poštenjak in borilec za človeške pravice, državni poslanec dr. Liebnacher, na linškem shodu.

Te besede bodo v novem letu tudi naše vodilo, toliko bolj, ker so globoko vtisnene v srce našemu narodu, ki jih vé uvaževati in ceniti. Če je naš narod vedno dajal Rogu, kar je božjega, kar pričajo božje hiše in vsa naša duhovščina, največja njegova prijateljica, dajal je vsikdar cesarju, kar je cesarjevega. Nobene temne pege ni na njegovem licu, v solnčnem bleku se sveti njegova zvestoba. Delil je stoletja srečo i nesrečo, veselje in žalost s presvitlo cesarsko hišo; nikoli ni bil malodušen in omahljiv; pogumno, kakor skala je stal v mnozih krvavih bojih; junaska njegova roka je marsi-

katere lavoriko ovila na visoko vihrajoče, zmagonosne prapore, katere mu je presvitli vladar v varstvo izročil.

Skupna enaka osoda ga je zvezala tako trdno z državnim očetom, da teh krepkih vezí nobena sila ne raztrga; dan na dan s prestola se utrinjajoči žarki dobrot in ljubezni so napolnili vsa srca z otroško hvaležnostjo. Na zvestobo tedaj smemo i moramo ponosni biti; kakor čista je bila doslej, tako čista bode odslej. —

Naš narod je pa tudi vedno dajal državi, kar je državi dolžan. On vé, da uživa od nje velike dobrote; varstvo in brambo svoje osebe in svojega imetja, mir in svobodo, omiko in izobraževanje. In to so lepi, to so nebeški darovi! Hvaležen je bil zanje državi vselej, i tako bo tudi v prihodnje.

A te darove je drago plačeval: s potom v obrazu, žuljavimi rokami, srčno krvjo! Zato pa ima tudi neoporočeno pravico zahtevati od države, da mu ona darove z obresti povrača, da mu z modrimi zakoni, skrbjo in štedljivostjo življenje lajša.

Mili Bog, tu nas skeli huda rana! Preteška nosimo bremena, omagujemo pod težo davkov, tarejo nas druge nezgode, narodne pravice nam blešče, kakor solnce skoz meglo. Slabo državno gospodarstvo v zadnjih letih, sebičnost, napuh, lakomnost po premoženju, slavi i zemljah in še drugi hudobni duhovi so uničevali naše blagostanje ter izpodjedali stebre, na katere je oprta človeška pravica; še dan danes se bije ljut i strasten boj za boljšo osodo. Ta boj bomo še dolgo bili, bojujmo se vstrajno, pogumno v zavesti na svetost svoje pravice; v takem boji se utrdimo in ukrepimo, da se nas tudi v poznejši sreči ne polasti napuh i nas ne zapelje s pravega pota.

Država mora biti ljudstvu zvesta prijateljica, ker vse, kar je in ima, prejela je od ljudstva; ona mora vsem narodom, vsem stanovom enako pravična in dobrohotna biti, ker je družina mnozih bratov in sester; blagor državi, ki tako dela, a gorje onej, v kateri se raznim udom meri z razno mero, in vaga z razno vago. V takej družini je prepri, svada, propad, pekel!

Zato pa mora država vsem narodom dajati narodno enakopravnost; vseh narodov jeziki morajo imeti enake pravice v solah, urejih in sploh v javnem življenju. To ni le pravično, temuč tudi neobhodno potrebno, ker je razvitek, napredek mogoč le v narodnem jeziku. —

Naš kmet je prvi stebel naše države, ker je Avstrija kmetovska država; on je pa tudi najverniši državljani, ker je navezan na svojo zemljo, kakor otrok na mater. In vendar je bil ta stan zadnja leta najhujše stiskani, nalagala so se mu vedno težja, neznočna bremena, da zdaj ne more več dihati pod njimi. Tu je tedaj treba nagle i zdatne pomoči, da glavni državni stebri v prah ne telebijo.

Zelo slabo se godi tudi našej malej obrtniji, ne le, da jo gonobijo veliki fabrikanti, tudi državni zakoni jo tako stiskajo, mejé in obremenjujejo, da so velicega usmiljenja vredne rodovine, ki se pečajo z njo. Kruha, kruha ukogim obrtnikom, rokodelcem in delalcem!

In tako ima vsak stan svoje težave i nadloge. Veliko i zelo teško nalogo imata vlada i državni zbor, da ustavita propadanje obnega blagostanja. Da bi se polegla svada v ljudskih zastopih in vrnoli mej narode boljši časi!

Misli prevz. g. biskup dr. J. Glavina res poreško-puljsko biskupijo poitaljančiti?

List „Folium dioecesanum“, ki ga po enkrat na mesec izdaja preč. poreško-puljski ordinarijat, prinaša v številki za mesec september na 157. strani: imena, rojstni kraj in v katerem gimnazijalnem razredu se nahajajo mladeniči, ki se lo začetni diecezanški zaklad z denarjem podpira. Vsi enajsteri so Italijani; Hrvata ni med njimi ne enega, kakor da poreško-puljska biskupija nema potrebe hrvatskih duhovnov.

Da bi v rečenj biskupiji zdaj pomanjkovalo italijanskih duhovnov, tega nihče trditi ne more; nasprotno je pa že zdaj čutiljevo pomanjkanje hrvatskih. Iz šematisma zadnjega leta vsak to lahko razvidi, da pet hrvatskih kuracij nema pastirja; razen tega je deset župnikov uže ali tako priletnih ali pa bolehalih, da bi se jim zaslužena mirovina morala dati.

Če se premisli, da v poreško-puljskej biskupiji stoji hrvasko prebivalstvo proti italijanskemu v razmerju 5:4 — naj nihče ne misli, da se mi z statističnimi datumi igramo —; če se premisli, da je naših ali plovanih ali kuracij do 50, ko je italijanskih vseh popolnjenih do 10; dalje, ako se tudi ta okolnost preudari, da so naše plovanije težavne in raztresene, ko so nasprotno italijanske skoraj na kupu; da ima največja italijanska plovanija Rovinj ondesnji samostan na pomoč; če se vzame v poštev, da prihajajo vsake korizme pridigarji iz prekomorske Italije v povečja mestica: to preneha vsaka primera; to so Italijani v veliko srečnejšem položju nego li Hrvati. — Ako se bode s hrvaskimi duhovniki še tako postopalo, kakor piše list „Sloboda“, izhajajoča na Sušaku pri Reki, od 5. nov. 1880. v 127. šte. gorje potem hrvaskim vernikom!

Vendar je prevzvišeni biskup Glavina nabral tistih enajst mladih levitov mej samimi Italijani. Kam meri s tem Njegova Prevzvišenost? Zakaj ta prednost? Ali je visoki gospod pozabil svojih hrvatskih ovčic? Misli morebiti prihodnje leto sprejeti enako število hrvatskih mladeničev? Če se jih pa toliko prehraniti ne more, zakaj se ni o pravem času po selih naznanilo, morebiti bi bil kakšen marljiv duhoven katerega pripravil, ter bi se bilo sprejelo malo enih, malo drugih; če ne v enem, pa v več letih, da bo vsem prav?

Če mora uže vsak misleči človek preudarno in modro ravnati, to se kaj takega tolikanj več pričakuje od vsacega, vzlasti avstrijskega biskupa, čigar višjemu pastirstvu je Božja milost mešane narode izročila, da jih v vsakem obziru dejansko in paralelno zadovoljuje in miri. Odstranjen ima biti tudi najmanjši sum pristranosti, ker utegnolo bi to otemniti njegovo visoko dostojanstvo, ter slabe posledice imeti za isto sv. vero, ktere je on prvi zastopnik, branitelj in razploditelj.

Misli morebiti prevzvišeni biskup Glavina, kar je, ni tega davno, dejansko pokazal, poslavši čisto hrvasko plovanijo v Rakolj g. kl. Richter-ja, ki hrvaskino le za nalvečjo silo nekoliko lomi, da morejo taki župniki vspešno ter za sv. vero in narod koristno izvrševati svojo službo, vzlasti službo podučevanja, ki ne poznajo ne narodovega čutja, ne narodovih navad, ne narodovega jezika? Ali meni celó, da se njegovi novinci, prihodnji pastirji v občeni z ljudstvom naučé narodovega jezika, da bodo mogli voditi proti nebu enkrat jim izročene plovanije, ktere dremajo in spé v vražab in barbarstvu (sic!)? — Davno so časi minoli, ko je Gospod rekel svojim učencem: Vas bo govoreče vsak umel — „linguis loquentur novis“.

Kdor hoče dan danes biti sposoben za vzvišene svoje duhovske dolžnosti, naj si bode po rodu tudi isterski Hrvat, mora obiskovati le narodne — hrvasko šole in gimnazije, kakor analogično vidimo to pri Italijanih in drugih izobraženih narodih. — Kam je pa poslal biskup Glavina izbrano četico bodočih borilcev Isukrstove vere, da se šola? — Ne v Pazin, ampak na gimnazijo v Koper, kjer se nemški jezik, ko obligaten po tri ure v vsakem razredu podučuje; na istej gimnaziji je pa tudi za hrvasko mladino hrvaski jezik neobligaten in se v treh tednih jih le po dve uri na teden podučuje. Ali obiskujejo po biskupu Glavini tja poslani mladeniči, kateri imenovanih tedajev hrvatskega jezika, tega ne vemo; to pa smemo za gotovo trditi, da se hrvaskino nobeden ne nauči, ker ne le, da je hrvaskemu jeziku malo časa odmerjenega, temuč predava ga zadnji dve popoludanski uri, ko so dijaki uže trudni, neki ljudski učitelj, a ne, kakor bi po zakonu moralo biti, profesor, ki bi pri samih treznih italijanskih dijakih znal pridobiti mu večje spoštovanje in ceno.

Vemo, da je tamošnje gimnazijo obiskoval pred nekaj mesecev ponavljajoči osmošolec Scampicchio iz Labina, dijak poreško-puljske biskupije, ki je po noči z govaom oblatil kamenito pločo, postavljeno leta 1814. v spomin, ko je blagi cesar Franc I. pod svoje okrilje vzel Koper in vso Istro, ter da je zaradi tega ostudnega prestopka bil na štiri mesece poostrenega zapora obsojen. Prevzvišeni biskup Glavina jih je toraj poslal v italijansko mesto, kjer se pred hišo c. kr. političnega komisarja gosp. Simzig-a kakova petarda po noči razleteli.

Zakaj je Glavina, prav Koper za izobraževališče bodočih apostolov Istre izbral, gotovo ni le kak majhen vzrok; povrniti je treba nekaterim mestnim municipijem prijaznost, s ktero so ga sprejeli, ko je cerkveno vladvo v svoji vladikovini nastopil, da prebije mirne svoje dneve v Poreču, če tudi se božja načela s svobodoumnimi strinjati ne morejo, ter da izvabi od njih kakšen stotak.

Resnica je, da so imenovani municipiji dobro razumeli, kaj je Glavina namerjavil, zato so mu tudi dali na razpolaganje prilično denarno svoto, da se z njo podpirajo daroviti pa siromašni mladeniči, ki so voljni posvetiti se duhovskemu stanu.

Mej vsemi se je v dazeljivosti najbolj skazal naš slavni deželni odbor ali Giunta v Poreču: dovolil je v ta namen 400 forintov, ki-ri so vendar večidel krvavi žulji našega naroda v Istri.

Tudi v tržaško-koperske biskupiji je v enaki obliki tak zavod, ki šteje, kakor slišimo, okoli 60 dečkov: zakaj toraj dobra in usmiljena Giunta ne pomaga tudi tem revežem razumno s par tisočaki na leto? Saj so vendar, razen pet ali šest Tržčanov, vsi ostali zgolj Istrani, sinovi tistih roditeljev, ki vsako leto imenovaneje Giunta de-bele davke težavno odrajujejo.

Ko se z nami tako dela, ni li potem preve-liko bedacija, ktere enakosti najti ni, da se naša nad vse prizadevna Giunta drzeva govoriti in pisati, da brani svoj jezik proti nemškemu po priliki: „Una vana parola è la vantata parifica-zione di trattamento nella lingua, ch'è sintetica espressione della civiltà e della coltura di un popolo... in meroè na pazinsko gimnazijo na-daljuje... è una modesta ed effettuabile aspi-razione, che aspira alla fama di inappuntabile imparzialità nella distribuzione dei vantaggi e oneri.“ *)

Nečemo danes kvalificirati postopanja slavne Giunte nam nasproti: **) tudi ne maramo stig-matizirati postopanja prev. g. Glavine. Prašamo edino le to: ni li dolžnost vladiki biti izgled pravičnosti i nepristranosti? Kde mu je vest, da naklada, češ za dobro naroda, takse našim siromašnim cerkvam, da pošilja visoko cenjenim župnikom naredbe, naj bi se tudi mej hrvaškim oguljenim narodom nabirali doneski za užo ome-njeni namen, ko je vendar preočito, da oni učenci s koperske gimnazije, ako pridejo kdaj do pastirstva in se mej hrvaški narod pošljejo, ne bodo mogli našim vernikom nikdar nebeskega nanka hrane deliti, ampak bodo narod le odna-rodovale.

To objaviti nam se je potrebno zdelo, da nepristranski svet izven Istre, vzlasti e. kr., ka-kor tudi dotične višje cerkvene oblasti zvedo, da to, kar naš prevzvišeni biskup dela, nikakor ni koristno ni Avstriji, ni širjenju in vtrjevanju sv. vere mej isterskimi Hrvati, za ktere, kakor za Slovane v obče je razodel svojo očetovsko skrb Nj. Svetost Leo XIII. v znanej okrožnici izdanej na čast sv. Cirilu in Metodu.

Dvomimo, da bi naše tihe in skromne prošnje bile ulisane ter kaj vpeha imele pri prevzvišenem gospodu dr. Glavinu vzlasti, ker ga navdaja talis tautusque furor italicus. —

Slovenski jezik pred tržaško-trgo-vinsko sodnijo.

Veliko hrupa je napravila slovenska tožba neke tukajšnje slov. trgovske hiše proti drugi slovenski trg. hiši na Stajerskem. To tožbo je trgovinska sodnija odbila s tem razlogom, da se ne sprejme, ker je pisana v jeziku, ki nij uradni jezik trgovinske sodnije. — Proti temu odloku je firma pritožila se na višjo sodnijo in ta je odlo-čila, da mora trgovinska sodnija sprejeti slovensko tožbo, h krati pa se je viša sodnija obrnola da najvišje sodnije v Beč, da ona o tej stvari konečno odloči in dá potrebne navode za pri-hodnje enake slučaje.

Naše menjenje je, da slovenski jezik ima v Trstu pri vseh sodiščih enako pravico, kakor ita-lijanski, in da, ako je pri trgovinski sodnji dopu-ščen celo nemški jezik, toliko bolj mora biti dopu-ščen slovenski. — Če pa dosedaj trgovinska sodnija nij dobivala slovenskih dopisov, nij še to dokaz, da ta sodnija nema sprejemati jih, am-pak je dokaz, da se Slovenci v svoji zanikernosti nijso posluževali svojih pravic, in če sprejemajo drugi uradi v Trstu, to je okrajna sodnija, višja sodnija i. t. d. slovenske spise, zakaj bi jih ne tudi trgov. sodnija? Kde je logika? Saj trgovin-ska sodnija v Trstu je do danes, hvala Bogu še avstrijska, in kar v Avstriji velja za druge sod-nije, to mora veljati tudi za njo. — Mi prinašamo omenjeni rekurz našim bralcem za novo leto in priporočamo Primorskim Slovincem, da posne-majo uže omenjeno trgovsko hišo, naj se enkrat naši uradi navadijo tudi na domači naš slovenski jezik, kar bode narodu več koristovalo, nego vse besede in druge naprave. Pritožba se glasi:

Slavna višja sodnija!

Ponižno podpisani naznanjajo proti dekretu slavne kupčijske sodnije od 27. decembra 1880. štev. 14022 to le

Pritožbo:

Prva instancija je našo menjično tožbo od 4. decembra 1880. štev. 14022, odbila, ker je bila v slovenskem jeziku sestavljena.

Mi mislimo pa, da zavrnitev ali sprejem takih in drugih tožeb ne more biti odvisen od uradnega jezika, kakor to slavna kupčijska sod-nija zahteva, ampak od onega jezika, ki ga tož-nik, oziroma njegov zastopnik govori in ki je h krati deželni jezik (landesübliche Sprache). Saj to prav kategorično določuje tudi 13. paragraf občenega sodniškega postopnika tako — le: „Beide Theile sowol, als ihre Rechtsfreunde ha-ben sich in ihren Reden der landesüblichen Spra-che zu bedienen.“ V prav istem zmislu govori tudi dvorni dekret od 22. decembra 1835. štev.

109. zbirka pravosodnih postav: Die Partheien sind in allen nicht in der Gerichtssprache oder in einer der Landessprachen ausgestellten Ur-kunde, wovon in oder ausser Streitsachen bei Gericht Gebrauch gemacht werden soll, beglau-bigte Uebersetzungen in der Gerichtssprache oder in einer der Landessprachen beizulegen schuldig. Ker toraj zgoraj omenjena postava jasno določuje, da se smejo tožbe in druge priloge v deželnem jeziku sestavljati, prašamo, kako je mogla zav-rniti našo slovensko pisano menjično tožbo od 4. decembra 1880 štev. 14022, kakor nepristojno, slavna kupčijska sodnija v Trstu?

Saj je vendar slovenski jezik v Trstu de-želni jezik, katerega govori velika množica tržaš-kih stanovnikov, kakor tudi vsa njegova okolica, ki spada z njim v eno nerazveljivo celoto — Rečeno se da teško prezirati, še manj pa tajiti, ako se noče 19. paragrafu osnovnih postav od 21. decembra 1867. štev. 142. svojevoljno v zobe biti; kajti na njegovej podlogi so vse avstrijske narodnosti v šoli in v uradu, ka-kor tudi v javnem življenju enakopravne — (die Gleichberechtigung aller landesüblichen Sprachen in Schule und Amt und im öffentlichen Leben wird vom Statte anerkannt). Iz tega je razvidno, da je bila sodnikova dolžnost, našo slovensko menjično tožbo na postavnih podlogi ne le spr-jeti, temuč tudi v slovenskem jeziku rešiti in to tem bolj, ker njegovo sodniško okrožje ne ob-sega le mesta z njegovo okolico, marveč vsled min. ukaza od 6. decembra 1853. štev. 261. V in VI tudi okraje, ki so čisto slovenski, kakor je: Sezana, Komen, Podgrad, Volosko i. t. d. Ako bi toraj ne bilo nam kakor slovenski kup-čijski hiši dovoljeno vložiti menjične tožbe proti našemu dolžniku, ki je tudi Slovan, v slovenskem jeziku, tako bi ne mogla nobena stranka in no-ben odvetnik iz zgoraj omenjenih čisto sloven-skih, italijanskih in nemških neumejnih krajev pri tržaški kupčijski sodnji svojih pravic v slo-venskem, domačem jeziku tirjati. —

Bi li bilo pa tako ravnanje logično ali za-konito, ko bi se prebivalci čisto slovenskih okra-jev silili, da svoje dolžnike v takem jeziku pri sodnji tožijo, kojega sami ne ume?

Dalje. Če se smejo tu bivaajoče nemške stranke brez vseh ovir svojega lastnega jezika v občevanju s sodnijo, ali pa kupčijsko sodnijo posluževati, če prav njih jezik ni deželni jezik (eine landes-übliche Sprache) — bi se smelo tudi slovenski stranki enaka pravica odrekati, ker nje jezik je deželni jezik?

Mislimo toraj, da se očitni in ostri ostrac-ism tu bivaajočega slovanskega elementa nika-kor ne ujema z avstrijsko ustavodajo, z načelom enakopravnosti vsem avstrijskim narodnostim. —

Za tega del prosimo ponižno podpisana kup-čijska hiša po svojem zakonitem zastopniku, naj slavna kupčijska višja sodnija blagovoljno pre-klieše dekret od 7. decembra 1880. štev. 14022, in da v njenem povelju dotični sodnik našo menjično tožbo od 4. decembra t. l. štev. 14022, sprejme in v zmislu postave reši. — *)

Trst i gospodarstvo v njem.

Proračun tržaškega mesta za leto 1881 kaže 132.037 gold. primanjkljaja. Da se ta pokrije, namerjava magistrat nasvetovati mestnemu zboru, naj se cena plina od novega leta poviša za en krajcar pri kubičnem metru i naj se pobira en gold. od vsacega hektolitra piva. Plinov davek bi nesel 30.000 gold. več, nego zdaj in od piva bi se dobilo 40.000 gld. tako da bi pri vsem tem še 62.037 gld. primanjkljaja ostalo. — V Trstu raste primanjkljaj od leta do leta, če tudi dobivamo vsako leto nove in povišane občinske davke. Kaj pa bode potem, ko se od-pravi svobodna luka? Koliko manj bo imelo mesto dohodkov! Davek od hišne najemščine zelo pade, ker na tisoče magazinov prestane i se bode blago hranilo v skupnih skladiščih, Trstu v veliko škodo in v dobiček vsem drugim deželam. S tem pade tudi hišna najemščina i še le lanske leto uvedeni tako imenovani „Zins-kreuzerji“. Užtinski občinski davek od pijač je v Trstu uže tak, da v nobenem mestu v Evropi ni takega. Krčmar plača magistratu vsaj toliko, če ne več, od vedra vina, za kolikor ga kupi; pri mesu ni dosti boljše.

Ako se svobodna luka odpravi — i to se gotovo k malu zgodi — kako se bode potem občinske potrebščine pokrivalo, ko je uže zdaj vsako leto večji primanjkljaj? — Naši mestni očetje skrbé preveč za Italijo, premalo za Trst. To jim očita velika večina tržaškega ljudstva, in prav ima; naš mestni zastop ni tržaškega ljudstva glas, ampak večinoma neke teroristične stranke, katera dela na to, da bi trava rastla po glavne ulici, imenovane „Corso“. Vsak dober Tržčan maje z glavo ter obsoja delovanje te sedaj še vsemogočne stranke. — Pride pa čas — i ta čas trka uže na mestna vrata — ko prav laško prebivalstvo zamasi usta sedanje večini mestnega sveta ter požene oznanjevalce nerešene Italije čez morje — za svojo kožo se vsak bori; —

Ako se svobodna luka odpravi — i to se gotovo k malu zgodi — kako se bode potem občinske potrebščine pokrivalo, ko je uže zdaj vsako leto večji primanjkljaj? — Naši mestni očetje skrbé preveč za Italijo, premalo za Trst. To jim očita velika večina tržaškega ljudstva, in prav ima; naš mestni zastop ni tržaškega ljudstva glas, ampak večinoma neke teroristične stranke, katera dela na to, da bi trava rastla po glavne ulici, imenovane „Corso“. Vsak dober Tržčan maje z glavo ter obsoja delovanje te sedaj še vsemogočne stranke. — Pride pa čas — i ta čas trka uže na mestna vrata — ko prav laško prebivalstvo zamasi usta sedanje večini mestnega sveta ter požene oznanjevalce nerešene Italije čez morje — za svojo kožo se vsak bori; —

*) V zadnjem „Edinosti“ pišejo o tej stvari, vri-nol se je tiskovni pogrešek, mora se namreč brati: de-želna rija sodnija, namesti: deželna sodnija.

Da bi se bilo avstrijske vlad v zadnjih tridesetih letih le — ganjalo o važnosti Trsta, kaj bi lahko bila v njegovo i državno korist iz njega naredila! A za velikim Stadionom so bili v Trstu skoraj sami pritižkovi, da celo grobokopi mestu i državi: tak je bil Möring, ki je „irredenti“-plenice odvil. — Kellersberg bi tudi bil na mestu, ali prestavili so ga naglo v Prago. Tudi Pino je imel dobro voljo, ali od zgoraj ni imel podpore v času, ko je bilo tam vse gnajlo: od-visen od denarne aristokracije ni imel neobhodno potrebne samostojnosti. In kaj je namestnik v Trstu, ako nema — denarja? — Nič! Kedo se mu odkrije, če ga tudi pozna? — Redkodko! Koliko velja njegov svet? Malo. — Kako ve-ljavno ima on mej milijonarji? — O tem se go-vorimo ne, ker dovolj poznamo denarno moč, katera je posebno v zadnjih časih bila — naj-tožja in če kde, velja v Trstu pregovor, da človek velja le toliko, kolikor danes plača, pa naj je še le lani meril trak na vatle, o tem nobeden ne prša. —

Dopisi.

8 Krasa, 25. decembra.

(Božiči — zopet nekaj o postah — v raz-govor in pojasnilo — v August Arminij Lebanove skladbe pridejo na dan.)

Nastopili so dolgo zaželeni božiči, konec je adventa, da-si jaz nikakošnih „adventnih premiš-ljevanj“ Vam nijsem pisal. Nu, zavirala mi jih nijsta pisati niti huda burja niti oster mraz, kakor sem se tega bal, če se še spominjate mo-geja dopisa — pač pa so bili drugi vzroki, ki mi nijso dopustili, da bi vzel pero v roke za takov spis. Odkritosrečno Vam povem, da od nekdanj rad berem, posebno če dobim kaj branja vrednega, in takega vredni so gotovo podlistki, ki nam je prinaša nekaj časa sem „Edinost“ iz spretnega peresa gg. Töreta in Vrtovc: zato mi niti na misel ni prišlo, da bi kratil prostora v „Edinosti“ tema dvema gospodoma s svojimi dolgočasnimi adventnimi premišljevanji.

Nastopili so torej božiči, konec je „postom“, in marsikdo se rad obrne v postelji na drugo plat, ker ne bode mu treba zjutra zarana iti k zornicam. Nu, ker uže od zornic govorim, povem Vam, da sem slišal, da prebivalci neke vasi nedaleč od nas, nijso bili letos v adventu toli „srečni“ da bi zornice imele: gospodu se menda nij zdelo priležno, pa saj tudi v šoli ne poučuje mladine, če prav ga veže šolski zakon. A pu-stimo to. Nastopili so, pravim, božiči, gotovo lep čas, ki se ga vsak, mlad ali star, posebno veseli. Zmirom sem božičev nestrpno pričakoval, ko sem še bil otrok, saj oče so me vozili iz cerkve v cerkev gledat lepe „jaslice“, molit novorojenega Ježuska. Da, veselil sem se otrok božičev, saj so mi prinesli tudi marsikakih dra-gih mi dari: mandolata, orehov, lešnikov itd. Ali časa kolo se vrti urno, posla so mi bila otroška leta, a vendar sem se časih božičev tudi mladenič presrečno razveselil, ko sem je namreč obhajal v veselem domačem krogu; ali letos nij mi tega dano, nego tu samotarim v svoji sobici ter mislim različne misli. Danes, ko bom do-bival pisma od različnih strani, v katerih mi bode marsikak dober prijatelj voščil „vesele praznike“, danes se spominjam prav per asso-ciationem idearum tudi na naše poste, ali bolje, na naše „briefmarderje“, če mislite, da je tako bolje rečeno. Pritožil sem se bil uže v Vašem listu o svojem času, kako se mi pisma, ki ja pošiljam v Trst, rada izgubivajo, pritožil sem se bil tudi v posebnem pismu e. kr. poštni direk-ciji v Trst radi tega. In glejte poštna direkcija je rada storila „potrebne korake“ ter mi pred tedni poslala „erledigung“ v tem smislu, da so vse erhebungen (poizvedovanja) bila brez vsakega vpeha (resultatos); da bi bil pismošola vročil gotovo reklamirana pisma dotični osebi, ako bi mu bila došla. Kar se tiče pa pisma „poste restante“, „kann sich keiner der beamten des poste-restante-bureau auf das Vorkommen des-selben erinnern“ (t. j. ne spominja se noben uradnik poste-restante-bureau-a, da bi se bilo onda nahajalo). Nu, potrpi-mo za zdaj, morda se v prihodnje ne bode take nepravilnosti več do-gajale.

Blagovoljnemu bralcu bode znano, da sem svoj čas pisal v „Edinost“, sestavek: „Ali nema Primorska skladatalejev“, kateri spis pa še nij dovršen; mislil sem, da z istim prav ustrežem čitajočemu občinstvu, a v svoji nadeji sem se varal, zato bode menda bolje, da nadaljevanje popolnem ustavim ali vsaj odložim za poznejši čas, da se duhovi pomiré. Če so mi očitali go-spodje, da sem svojega rajnk. brata „v zvezde koval“ — moram opomniti, da je bil moj spis o njem povsem nepristransk, bil ni prav za prav nič drugega, nego zveza različnih razsodb, ki so je izrekle glasbene kapcietete. Očitanje, da nisem omenil Hajdriha, zavračam s tem, da on ni bil primorski skladataleji, ker nij bil rodom Primorec. V novejem času sta stoprv gg. Ivan Hlavka v Ljubljani in Anton Hribar v Gorici jela širiti Hajdrihovo slavo. Poslednji je tudi II. zvezek Hajdrihovi „Jadranskih glasov“ „po-pravljal“, v katero svrhu mu ga je bil izročil pred tiskom g. Kosovelj. Ko je prišel bil II. zvezek Hajdrihovi „Jadranskih glasov“ na dan, priobčil je o njem g. Hribar nekaj „kritičnih opazek“ v „Soči“, kjer je mej drugim tudi rekel, „da kedor nij priljubljen v Ljubljani, lahko je

drugod“, kar je — to se mi zdi — merilo na g. Hajdriha. — Kar se tiče pa g. Kocijančiča opisuje ga prof. Stritar v letošnjem „Zvonu“ št. 24 in on ima prav obžaluje, da je „si-ro-maštvo zatrla mlado moč, ki je toliko lepega obetala svoji domovini!“ O svojem bratu pa ne bom tukaj več govoril, le to naznanjam, da sem priredil za tisek njegove skladke: prvi zvezek, obsegajoč moške zборе in četverspeve, izide po novem letu v založbi g. Krajca v Novem mestu, na kar opozarjam prijatelje domače glasbe.

Gradimir.

V Dutovljah dne 24. decembra.

Minol je mesec i dan, kar je bila ukradena mala cerkvice v vasi Kreplje, v sezanskem okra-ju. Tatovi so zlomili železje pri oknu in odnesli vse, kar jim je rabilo. 19. t. m. pa so se — gotovo isti tatovi — prikazali v Dutovljah ob 10. uri zvečer, ali zapazili so jih domači fantje ter jih v bog zapodili. Znani so jim bili, ker eden je domá v Dutovljah, drugi je Kreplje-nec, tretji pa Ipavec: vsi trije pa stanujejo v Trstu; prva dva sta bila uže v zaporu zaradi tatvine. Iskali so jih pošteni naši fantje, ali mo-rali so se kam poskriti, da jih ni bilo najti, zato pa so naznanili čuvaju in drugim, da so tatje v vasi; to je izvedel tudi bivši župan, g. Ivan Vrabec, ki ima poslopje na konci vasi, in ker je bil ukraden uže pred enim letom, posta-vil se je poleg svoje hiše na preko ter k malu zapazil, da se bližajo po njivah prav proti nje-mu. Ko ga pa tudi oboroženi tatje zapazijo, na-padô ga; on se sicer nekoliko umika, vendar pa tako pogumno s revolverjem brani, da tatove odpodi, enega napadovalca je ranil s kroglo v ramo, drugega v stegno, tretjega pa v prsa; tre-tji je bego obšel in odpeljal se ga skoz Se-zano v tržaško bolnico. Bivšemu našemu županu tedaj vsa čast, ker se je branil trem oboroženim tatovom, vse tri pogumno zmogel, svojo hišo, svojo i druge vasi otél, da bodo ljudje v teh svetih praznikih brez skrbi spali. Upamo, da po tej dogodbi taki in enaki ljudje ne bodo ho-dili več na Kras iskat cvenka, ker so jim pri-pravljene — svinčene krogle.

Dolina, 24. decembra.

Krasni dnevi, potreščljivi prijatelji in pa božja dobra kapljica me večkrat izvajajo, da grem ob prostih dnevih zdaj v en, zdaj drug kraj. Tako sem bil te dni z neko komisijo na Ti-njano in v Plaviji. Veliko lepega in zanimivega smo tu opazovali, še več pa nerednega in zane-marjenega.

Tinjanci so dobili novega dušnega pastirja g. Šubica, prejšnji pa, g. Urbanac je imenovan za Plavije. Obadva sta uneta za šolo.

Rada bi zanemarjeno mladino za malo od-skodnino podučevala. In na Tinjano so uže šolski prostori (2 lepi primerni sobci), le nekoliko jih je treba popraviti. V Plaviji pa se tudi dobi soba v najem za malo denarja.

Ali ne bi bilo boljše s kakimi 300 gld. troški na leto otrokom dveh občin tako potreb-nega poduka deliti, nego pa nagrade za potreb-čevanje in poitaljančevanje naše mladine dajati? Advent je čas miru in tihote. Zato so mirovale tudi naše velike, krasne orglje!

Otroške, primerne in moralčne veselice, imajo baje vse en in isti namen, namreč une-manje in ljubezen ljudstva do šole.

Take veselice so tudi ogledalo notranjosti šole. One so povod, da se otrokom veliko po-trebnega preskrbi.

Da pa daleč ne zaidim, omenim naj, kar sem si za nalogo postavil, sezanske otroške božičnice.

Po mojem mnenji je bilo dobro: Deklama-cije, govoreček, v katerem se je deček v imenu šolske mladine raznim dobrotnikom zahvaljeval. Razdelitev tolikšne potrebne obleke, neumorno delovanje kraj. šol. sveta, velikodušnost sežan-skih gospô.

Zeleti pa bi še bilo: da se je veselica pri-čela z uvodom, tu bi moral predsednik kraj. šol. sveta, učitelj ali otrok za to pripravljeno veselico otvoriti. Bogato okrašeno božično drevo je stalo brez pomena. O tako važnem in pomenljivem dnevescu bi moral bil kedo kako besedico spre-govoriti. Od 4 razrednih ljud. šol se tudi pričakuje, če ne več, vsaj 2 glasnega in ubranega petja. *)

Politični pregled.

Vsak dan naznanjajo časniki nova imena velikih gospodov, ki se imajo poklicati v gospo-sko zbornico. Govori se celo — za resnico nismo porok — da je mej njimi tudi dr. Herbst, da mu s tem zavežejo jezik. Ko je grof Taaffe pred-ložil cesarju imenik novih udov za gospoko zbornico, izrekel je cesar s tem svojo zadovoljnost ter pristavil, da ima popolnoma zaupanje v nje-govo politiko.

Osrednja komisija za uredbo zemljiških dav-kov je 21. decembra izvršila svoja dela. Zdaj je nastopil čas za reklamacije.

Veliko pozornost je zbudil in politično zelo važen je članek, kateri je zadnji teden v „Poli-

*) Glej: atti ufficiali della dieta dell'Istria.

*) Tudi te pride k malu na vrsto. Uredn.

*) Dopisa od 11. decembra nismo prejeli. Sploh se nam zelo izgubljavajo pisma in časniki. Uredn.

tiki* s porazumom dr. Riegerja objavil češki državni poslanec Zeltamer. Z odkritosrčno besedo je odgrnil zastor, ki je visel maj obinstvom in onimi, ki imajo v rokah državno osodo. Pokazal je, kako vez je mej raznimi klubi desnice, katere zaslonbe ima še levica, kako teško nalogo ima grof Taaffe, vzlasi z ozirom na zunanjo politiko, katere avstrijskim Slovanom ni prijazna; vidi se, da Bismark stega svojo roko tudi mej nas. Ves ta članek potrjuje besedo, ki smo jih v zadnji „Edinosti“ izrekli, da bo še dolgo trajal boj i da se bomo morali še dalj časa z majhnimi pridobitvami zadovoljevati.

Liberalci so se zdaj virgli na nemške kmete ter jih hujskajo zoper vlado in desnico državnega zbora. Priliko so dobili ugodno. Pri uredbi zemljiškega davka se je namreč pokazalo, da nemške dežele v primeru se slovanskimi dosti manj davka plačujejo; da se ta krivica odpravi, določila je dotična komisija nemškim deželam višji, slovanskim pa nižji davek. Centralistični državni poslanci so bili takoj pri roci ter so legali, da hoče vlada i desnica državnega zbora nemškim kmetom davke povišati, če tudi se v to zažvejo ni vtičala ni vlada ni državni zbor, ampak sklepala je popolnoma neodvisna komisija, izvoljena večidel izmed centralistov raznih dežel. Iz tega je jasno, kako hudobne namene imajo oni državni poslanci centralistične stranke, ki nevedne kmete ščujejo in zapeljujejo.

Nemški liberalci so hoteli 27. decembra sklicati v Lincu shod nemških kmetov. Ker so pa namerjavali kmete le ščuvati zoper vlado in večino državnega zbora, zato je gornje-avstrijsko deželno namestništvo 'a shod prepovedalo. V sled tega so zagnali liberalni dunajski časniki silen hrup in posebna deputacija je šla pritoževati se grofu Taaffeju. Grof Taaffe pa je za zadnje nedeljo, ko je bila pri njem, tudi izvrstno odgovoril i resnico v obraz povedal. Vrnola se je od njega — z dolgim nosom.

V zunanji politiki plava grško prasanje na vrhu. Vse velevalsti so sprejele predlog francoske vlade, naj se sestavi mirovno sodišče, katero ima prasanje rešiti. Če pa se podvržete tudi turška i grška vlada temu sodišču, o katerem tudi še gotovo ni, kako se ima sestaviti, to je še prasanje; skoraj gotovo pa je, da boste obe vladi stavile pogoje. Govorilo se je, da ima sodnik biti španski kralj. Pa naj bo temu kakor hoče, rešiti se to prasanje mora še v prvi polovici tega leta, ako se ta voz ne razvozla, presaka ga meč.

Na Irskem upor vedno raste. Ljudstvo je strašno razdraženo, gosposke nemajo nobene moči več, ker jih nobeden ne sluša; vojaki pa vsega ljudstva tudi ne morejo zadušiti. Orožje se skrivaj vozi na otok i govori se, kadar bo 100.000 pušk na otoku, takrat se začne boj zoper vlado in angleško ljudstvo.

Razen zmešnjav na Irskem ima Angleško tudi veliko zadrego v Afriki. Uprli so se tam tako imenovani Boers (kmetje), ki so imeli do leta 1877 kmetovsko republiko. Pred tremi leti pa so jih nenašičeni Angliji podvrgli; storiili za deželo ti niso nič, poslali pa so jim 2000 davkarjev, ki so kmete molzli. To je kmete razdražilo, uprli so se ter dozdaj angleško vojsko uže v več bojih pretepli.

DOMAČE STVARI.

Nelmenovan blagosrčen rodoljub v Istri je, kakor lani, tudi letos poslal 100 gld. da se za ta znesek pošilja določeno število iztisov „Edinosti“ posestnikom v Podgrad in v Materijo. S tem se mu tukaj javna najtoplejša zahvala izreka. Bog nam ga živi še mnogo let! Tudi vsem drugim velečastnim podpornikom našega časnika, kateri so lansko leto znamenite svote darovali, zahvaljuje se srčno.

Odpor pol. društ. „Edinost“.

Tržaška deputacija, ki je nesla na Dunaj spomenico, ni se s posebnimi npi vrnola v Trst, odgovarjalo se je njej le bolj splošno i nič drugega se jej ni obetal razen tega, da se želje, omenjene v spomenici, dobro preudarijo.

Občen zbor političnega društva Edinosti žele nekateri Krasčevci, ker niso imeli prilike, vdeležiti se ga v Sežani, zbrali bi se radi v Komnu. Odbor političnega društva to željo pozdravlja, ter pričakuje še natanjših pojasnil in nasvetov v Krasu.

Vabilo. „Sežansko-komensko učit. društvo“ bode 13. jan. (četrtak) ob 10. uri predpoldne v Komnu v šols. poslopju zborovalo po tem le dnevnem redu:

1. Nagovor zač. predsednika.
 2. Preditanje statutov „učit. društva.“
 3. Volitev odbora.
 4. Pogovor o bodočem delovanju društva in določevanje visokosti društvene letnine.
 5. Določevanje kraja za bodoči zbor.
 6. Ovré šolskega napredka; govori gosp. Anton Leban.
 7. Predlogi in nasveti posameznih udov.
- K obilnej udeležbi se uljudno vabijo vsi p. n. učitelji in učiteljice.

Komen, 2. januarja 1881.

Zač. predsednik:
Anton Leban, nadučitelj.

Večerno zabavo priredi delalsko podporno društvo v svojih prostorih na večer sv. treh kraljev ob 6 uri zvečer. Vsi d. e. udje so povabljeni k vdeležitvi.

Nabira za Zagrebčane je zopet jasen dokaz milosrčnosti in darežljivosti Tržačanov. Dotičnemu odboru je uže došlo od gospode vseh narodnosti 4162 for. in 1300 lir. Upravništvu „Ed.“ so poslali ta teden: d. g. kanonik dr. Sust 5 fl., g. kurat Hut 2 fl., g. Iv. Ivanovič 2 fl., g. Skrl 1 fl., g. Omers 1 fl., g. Mian-drušič 1 fl. To in prejšnji znesek, skupaj 34 gld. izročili smo gosp. M. Poliču.

Pri tukajšni deželni sodnji se čedalje bolj množé obravnave zaradi tatvin, razbojništva, tepežev in drugih zločinov, pričajočih, kako peša v mestu, pa tudi na deželi npravnost, poštenje in red. Groza je gledati včas na zatožni klopi mladeniče, zdijvane in razuzdane, kakor zverina. Najžalostnejši prizor pa je, ako mora oče zoper lastnega sina pričati, kakor se je zgodilo enkrat minolega tedna. Ant. M. iz Zgonika je namreč 27. jun. svojega očeta teško ranil. Hudobneža so obsodili na dva meseca v ječo — kjer bo imel čas premišljevat i četrti zapovedi.

Nove koleke ali štemplje za listine dobimo — po ukazu finanč. ministerstva — o novem letu. Razločevali se bodo od sedanjih le po letni šte. 1881, ktera bo tiskana na spodnjem delu. Koncem januarja pridejo stari koleki ob vso veljavo. Tedaj pozor!

Službe pri katastru. V katastralnem mapnem arhivu na Dognani v Trstu se v kratkem oddadó nekatera katastralna dela, ki se bodo plačevala po določeni tarifi. Kedor je v računstvu nekoliko vajen, lahko se zanje oglasi.

Priklade k davkom za Gorisko za leto 1881 so potrjene po sklepu goriskega deželnega zbora i sicer se bo pobiralo:

Za zemljiško-odvozni zalog 9%, od skupnih neposrednih davkov, za deželni zalog pa 12%, potem 20%, k vžitinskemu davku od vina, mošta in mesa in 1 gld. od vsacega hektolitra potočenega piva.

Mate Ujčić, katehet na tržaški meščanski soli, plemenit in jako rodoljubljen gospod, obolel je hudo, zadela ga je kaplja. Bolezen je nevarna, vendar se je nadejati, da se zopet ozdravi.

Ljubljanski Zvon nam je po naključbi še le včeraj prišel v roke. Prihodnji spregovorimo nekoliko o njem.

Požar je vstal 28. dec. ponoči v zalogah tržaške deželne brambe ter je provzročil škodo za nekoliko tisoč gold.

Sodnija je 28. dec. obsodila piranskega mestnega svetovalca Comiso na 6 mesecev teske ječe zaradi velike izdaje. Bilo je v preiskavi več priranskih rogoviležev.

Triester Tagblatt se je dobro postavil zoper „Triester Zeitung“ i tržaške poslance po zaslugi opral. Zarad tega je prišla tudi „Triester Zeitung“ v zadrego in čuje se, da sta jo gg. Reinelt v Trstu in Ritter v Gorici za 200.000 gold. kupila. Mi ne vemo, ali je to vse resnično, pripoveduje pa se sploh tako.

Vrlega Slovenskega Gospodarja so hoteli liberalci pokopati, ker so se prizadevali odstraniti njegovega urednika, pred. gosp. dr. Gregorca, ali izpodletelo jim je. Rili so skrivaj zoper njega in uže so se smijali zmagi svojega tihotapnega dela, pa kar naglo se je stvar presuknola in ostali so osramočeni na cedilu.

Mej skladvorne ceste ste se uvrstile na Goriskem: cesta od Medane po Prevalo do Moše, in cesta od Zagraje skozi Rubije, Sovodnje, Standrež do Gorice.

Škof Strossmayer se je papežu pismeno zahvalil za okrožnico o sv. Cirilu in Metodu. Papež mu je po svojem tajniku, kardinalu Niai lepo odgovoril, da posebno želi širjanja katoliške cerkve mej Slovani, kateri imajo veliko nalogo za bodoči svet ne le v Evropi, temuč tudi v Aziji. Papež priporoča posnemanje sv. Cirila in Metoda, da Bog po slovanskem rodu poveleča katoliške vere slavo.

Celovski škof dr. Wiery † je 29. decembra umrl. Bil je moder i blag dušni pastir, velik dobrotnik vsem svojim ovčiem. Društvu sv. Mohora je bil velik podpornik. Naj v miru počiva!

Politične napake v Istri hudo sodi „Slovenski Narod“ i „Novice“. „Edinost“ bo o njih mnogo govorila, ko bode priobčevala spomenico političnega našega društva o primorskih zadevah.

Blaga dobrotnica je supruga angleškega konzula v Trstu, grofinja Arundell-Burton. 27. decembra je prišla v opensko ljudsko šolo ter razdelila mnogo zimске gorke obleke in obutal mej otroke. Prinesla jim je tudi veliko in polno košaro sadja in pečnine. Ta blagodušna gospá je tudi velika podpornica društva zoper trpinčenje živalij in vsako leto veliko denarja izda mej tiste, ki se živino lepo ravna. Pri zadnjem glavnem zboru tega društva je razdelila bogate darove. Nje govor prinesemo prihodnjič v posebnej prilogi. Čast takej gospej!

Zajutrek vojakom. Vojno ministerstvo je ukazalo, da se ima od 1. januarja počeni dajati vojakom zajutrek, dobivali bodo prižgano juho.

Brainica, kakor poseben odsek goriske čitalnice za ude nižjega stanu se je 26. decembra ustanovila. Ima doslej 40 udov, ki plačujejo po 20 kr. na mesec.

Novo društvo snujejo nekteri rovarji delalskega podpornega društva. Poroča se nam, da mu hočejo dati ime „Vorschuss Verein“; vendar pa sami še v imenu niso edini, ker boljši ljudje te vrste se potegajo za ime: „Jadransko podporno društvo“. Iz tega se vidi, da bo to dete če se res porodi, mrtvo rojeno. Ker so se postavili na čelo rovarji v sedanjem delalskem društvu, menda malo cip na pipce ujemó.

RAZNE STVARI.

Dober odgovor. Ko je zadnjič cesar v Peštu sprejel ude delegacij, govoril je z mnogimi delegati. Mej tistimi, katerih ni doletela ta čast, bil je tudi gospod Plener, in zato mu je nekdo njegovih tovarišev rekel, naj gre na drugo stran sohe, kder cesar govori z gospodi. „Ah tja nočem — je odgovoril Plener — tam so sami ministri!“ — „Ali pa taki, ki bi radi bili ministri“, reče mu Falk. — „Gotovo — opazi grof Taaffe — ako bi vsi tisti, ki bi radi bili ministri, šli na ono stran, k malu bi tam prostora ne bilo.“

Politiški mučenik. Na Dunaji izhaja nepolitičen list, imenovan „Hanns Jergel“. Ta časnik je strašno surov in umazan, gnjusno govori, vzlasi o slovanskih narodih ter uhaja na politično polje. Zarad tega ga je sodnija obsodila, da mora platiti — en goldinar, čuje in goldinar! kazni. „Zarad te nezasišano ostre kazni pa „Deutsche Ztg.“ kliče na pomoč vse bogove starih Germanov. Strašno res!

Nekršćeni otroci. Po večih mestih na Pruskem, posebno v Berlinu, hodi v šolo vedno več otrok, ki še — krščeni niso, če tudi so njihovi roditelji kristijani. Marsikateri naših bralcev bo mislil, da je to laž, in vendar je gola resnica, ker je sam pruski minister Puttkamer za take otroke vsem šolam gledé pravno verskega podučevanja poseben ukaz dal. — Iz nemške kulture raste poganstvo!

Iztozci in judje. Znani poslanec na ogerskem zboru, Viktor Iztoezi, izdal je minoli mesec prvi zvezek svojega antisemitiškega časopisa. V tem zvezku razpravlja Istoezi, je li židovstvo in v katerej meri naklonjeno reformam. On odločno odrekuje judovstvo vsako naklombo k reformam i pravi, da če tudi se ono uklanja madjarizaciji, vendar pa ima le edini cilj in ta je: podjarmljenje Madjarov.

Nemški „Schulverein“ vzdržuje nemške paralelke na gimnaziji v Mezanicu na Moravskem za tri nemške učence in nekoliko judov. Prosit!

Cesar in črnorumeni zastava. Na cesarjevem gradu v Gödölő se je vila do poslednjega časa črnorumeni zastava, potem pa snela na izrečni cesarjev ukaz. Cesar je namreč vprašal grajskega oskrbnika, zakaj je zastava na gradu, in ta mu je odgovoril, da ima prapor barvo cesarske rodbine. Cesar pa je neki odgovoril: Barve moje rodbine se razvijajo tam, kder je ona góst, jaz pa menim, da sem tukaj domá.

Zoper kletve je izdal zagrebški župan Mrzović razglas, v katerem je zažugana kazen tistim, ki bodo kleli, od 6 ur do 14 dni zapora. Njegov razglas se opira na cesarsko postavo od leta 1854. — Ako bi se po tej postavi ravnalo v Trstu, magistrat bi imel dosti posla.

O ljudskem štetju. Dunajski župan je naročil necemu sodelalcu časnika „N. W. Tagblatt“, naj napiše poduk za prihodnje ljudsko štetje, ki bi imel biti vodilo dotičnim komisarjem in ljudstvu. Ta mož je prepisal stare poduke ter načelkal tako delo, da ga deželno namestništvo ni potrdilo. Zanimivo je, da je od župana navdahnjeni pisac „občevalni jezik“ tako razložil, da je na Dunaji občevalni jezik nemški jezik. Iz tega se vidi, da so na Dunaji namerjavali Slovane, katerih je tam na sto tisoče, v nemščino vtopiti, kar se bo godilo tudi v drugih mestih z mešanin prebivalstvom. Očito je tedaj, koliko vrednost ima ta občevalni jezik. — Slovani v Trstu in okolici, pri nas se bo enako godilo; sveta vaša dolžnost pa je, da ostro zahtevale i se tudi prepričate, da ste res vpisani, kakor Slovani. Zaničevanja je vreden, kedor bi svoj narod zatajil.

Novo deželo je nasla ekspedicija Aleksandra Torresta iz Melbourn v severno zapadnej tropične Avstraliji, katera meri okoli 10 milijonov hektarov in bo k malu naseljena, ker je pristopna ter ima več dobrih zalivov.

Kako judje denar na kupe grabijo, dokazuje zopet ta le dogodbá: V zadnji rusko-turški vojni je prevzel jud Varšavskij preskrbovanje ruske vojske s živežem. Temu judu nikoli ni bilo zadosti plačila, vedno je vlagal nove računa da je vsak lahko potipal, da je jud goljuf; ruska vlada je nazadnje juda odpravila rekoč, da mu nič več ni dolžna. Prekanjeni jud pa je vlado tožil, dotični sodniki so judu prav dali, in vlado obsodili, da mora judu še pet milijonov rubljev platiti. — Veliki knez i prestolni nastopnik, ki ni imel zaprtih očij, primoral je sodnike, da so račune še enkrat pregledali in pokazalo se je, da ruska vlada judu Varšavskemu ni le nič

dolžna, temuč da so judovi računni neresničeni, i da je on vlado ogoljufal za 22 milijonov rubljev! Zarad tega so juda i njegove pomočnike zaprli. Iz tega se lahko sodi, kako se godi državam.

Denarje ali življenje! Iz necega frankoskega mesta je šel kmet, ki je svoje prideleke dobro prodal, proti domu z gorjačo v roci. V mraku stopi pred njega človek z velicim nožem v roci ter reče: „Denarje ali življenje!“ Napadeni kmet se prestraši, vendar ne izgubi do cela poguma in odgovori: „Dal bi uže, da bi onega ne bilo.“ — „Kateroga onega?“ vpraša ropar. „Nu, onega, ki pa vami stoji.“ Ko blisk se obrne ropar, kmet pa ga v tem hipu z gorjačo tako po glavi udari, da se kar zvrne. Tako se je kmet otel i srečno domú dospel.

Tržno poročilo.

Kava — v veliko boljšem menjenji, kerso cene v Ameriki sopet zdatno poskočile in vse kaže, da še poskočijo. Denes velja Rio od f. 60 do f. 86.—, Ceylon plant od f. 100 do f. 130.—, Java f. 82 do f. 90.—

Olje. — Ker je došlo dosti finega blaga, se kupi denes to blago s kako malo olajšavo; fino in najfinejšo namizno stane denes f. 55 do f. 68.—, jedilno f. 35 do f. 41.—, bombažno f. 34 do f. 38.—

Sadje. — Malo kupčije, vsled česar so čene fig in cveb nekoliko padle, in utegnejo še nekoliko pasti. — Dene, stane Sultanina f. 31 do f. 39.—, cvebe od f. 26 do f. 30.—, opasa f. 21 do f. 31.—, fige v venih f. 16 do f. 17.—, v sodih puljske f. 15½, do f. 16.—, rožiči f. 10 do f. 13.—, mandlji f. 88 do f. 91.—

Riž. — Še vedno brez spremembe, ceno trdne vkljub neznatnim naraščam. Italijanski riž velja f. 19 do f. 23½, Rangoon f. 14½ do f. 15½.

Špeh in mast. — Po špehu nobenega prasanja, zarad tega se denes tukaj lahko bolje kupi, nego na Angleškem, namreč od f. 48 do f. 55.—, mast pa se drži pri starih cenah prav trdno in stane od f. 58½ do f. 60.— Na Angleškem in v Ameriki pa so cene jako trdne in nič ne kaže, da bi tako hitro padle.

Petrolij. — se še vedno pomiče med f. 12 do f. 13.— in vse kaže, da smo prav imeli, ko smo trdili, da letos bode se to premikanje stalno ponavljalo in samo če pride prav slabo vreme, vtegnejo cene poskočiti čez f. 13.—; morda vtegnejo cene proti koncu tega meseca tudi brez tega poskočiti, ker tukaj se ne pričakuje več dosti ladij s petrolijem.

Domáci prideleci. — fižol popolnoma zane-marjen, kakor uže več let ne tako, ker manjkajo naročbe iz Italije, Francije in Holandske. — Denes velja rudeči f. 11.—, bohinec f. 11.—, zeleni f. 12.—, beli f. 11.—, koks f. 12½, mešani f. 8½.— Slive v dobrem menenji in se prodajajo stajerske, hrvatske in kranjske po 16½, do f. 18.—, Maslo brez spremembe, prodaja se po f. 79 do f. 84. — Korun po f. 3.—

Žito. — mlahova kupčija, ceno pri vsem tem trdne. — Pšenica velja f. 11½ do f. 12½, koruza stara f. 7 do f. 7½, nova f. 6½.—

Les, seno, slama — brez spremembe; kupčija slaba.

Vrednostni papirji so zdatno padli, valute pa poskočile. — Mnogi borsni igralci so morali plačati velike diferencije, pri vsem tem pa je naš trg miren, brez potresov, to je, falimentov, — kar je dobro znamenje za bodočnost. —

Listnica uredništva.

Gosp. B. na Zid. m. Vse prejeli. Hvala! O pesmi pismeno, da nam le čas dopusti. Gosp. dopisn. z ljubljanskega močvirja. Vašo reč smo Vam ugodno poravnali.

POSILANO.)

Gospod Josip Pipan se ni hotel v morji umiti, šel je v Sočo se kopat, ker je bolj ostra. Čudo je to, da hoče dokazati nekoliko resnice, kar je od drugih slišal (?). Kedor hoče resnico dokazati, mora se sam prepričati, ne pa po: „se mi je reklo“, soditi.

V delalskem društvu ne potrebujemo ni generala ni adjutanta, ampak odbor uže sam lahko opravi vse brez teh šarž in še manj potrebuje Vas in Vaših naukov, ki doslej še niso našli tál, na katerih bi bili dober sad rodili.

Gospod Pipan nadalje pravi, da se bomo pred sodnijo videli. To je res, ker smo mi za to poskrbeli vedoč, da drugače ni lahko zavezati jezika.

Gosp. Pipan trdi: „Oni, ki me poznajo, gotovo vedo, da sem Slovan, da se pri meni doma slovensko govori.“

Bog nas varuj takih Slovanov v Trstu, šo je nam dobro znana neka afera o dolinskem taboru, pošten človek se tacega „Slovana“ sramuje. Da se pa pri Vas „doma“ slovensko govori, to je res, toda le tam na Krasu. Kaj bi lahoni Vam rekli, da jim stvar zasuknete?

Za pravljico o jabelkih in vinu smo Vam jako hvaležni, kajti zdaj vemo, kdo je bil judež.

*) Za sestavke pod tem napisom je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor to postava izrečno velava

G. Pipan pravi, da pravi „Fabius“ še čaka, bomo videli. Vi ste ga že dobili in morda je bil prvi le oznanovalec prihoda večjemu. Pregovor pravi: „Povej mi, s čim se družiš, in jaz ti povem, kedo si.“ — Koliko se je g. Pipan iz rodoljubja trudil, kakor sam pravi, kedo nek to ve? Tržaški Slovenci gotovo ne, ker nimajo nikakoršnih dokazov, delo iz rodoljubja ne hodi po štoklajah bahanja, sebičnosti in ošabnosti. Če je g. Pipan v resnici pošten rodoljub, podneil bi se bil poprej sam pri odboru, a ne bil bi poslušal takih, katerim samim „se le zdi in tako pravijo“. Nekteri ljudje tudi pravijo, da ima modros demant v glavi, pa to le pravijo, prepričali se pa niso, da ga res ima.

Tedaj na vidjenje pri sodbi!

Ivan Dolinar — M. Černivec — F. Grabrian
F. Žitko — J. Bezag — M. Stare — I. Padar
A. Škabar — Hain.

Javna zahvala

Podpisano vodstvo si šteje v dolžnost javno se zahvaliti v imenu učiteljstva, kakor tudi uboge šolske mladine za podeljene milodare na dan otroške veselice.

Vodstvo trirazredne ljudske šole

v Dolini, dne 1. prosinca 1881.

Alojzij Bunc, nadučitelj.

Javne dražbe.

V Tolminu, hiša in posestvo Josipa Korena iz Koseč, cenitev 309 gl., 25. januarja in 26. februarja 1881 od 9. do 12. ure.

V Tolminu, pohištvo in posestvo Ivana Golje iz Čigina, cenitev 8325 gl., 24. januarja in 24. februarja 1881 od 9. do 12. ure.

V Trstu, posestvo Ane Gruden v Rocolju, cenitev 5299 gl., 24. februarja 1880 ob 11 uri.

V Kanalu, posestvo Ivana Hvale iz Podleš, cenitev 827 gl., 8. januarja 5. februarja in 5. marca od 9. do 12. ure.

V Vodnjanu posestvo Mihe Peršiča v Hruncetu, cenitev 488 gl., 10. januarja 9. februarja in 9. marca od 9. do 12. ure.

V Gorici veliko posestvo Henrika in Terezije Luzato, cenitev 41538 gl., 14. februarja 10. marca in 7. aprila od 9. do 12. ure.

V Tolminu, gozd Matije Rušica iz Koparske, cenitev 54 gl., 7. januarja 7. februarja in 7. marca od 9. do 12. ure.

V Gradiški, hiša in posestvo Franja in Jožefa Gerin, cenitev 4472 gl., 19. januarja, 19. februarja, 12. marca 1881, od 9. do 12. ure.

Glavna zaloga

izvrstne

PIVE iz pivovarne STEINFELD

(bratov Reiningshaus v Gradcu)

PRI ANT. DEJAK-u JUN.

via degli Artisti v Trstu.

Prodaja v sodcih in boteljah.

32-1

Tisoč in ena noč.

Pravljice iz jutrovih dežel

Bolj kratkočasnih in mikavnihi povesti ni kmalo, kakor Tisoč in ena noč; dokaz temu, da so jih že skoro vsi narodi v svojo literaturo sprejeli.

Vsak mesec izhajata dva snopiča v ličnem zavitku po 64 strani in eno podobo. Vse knjige bodo obsegale kakih 40 snopičev.

Cena snopiču 20 kr., po pošti 22 kr.

Abonira se pri založniku J. Krajcu v Novomestu, pa tudi po vseh bukvarnah. Dobivajo se tudi

Spisil Krištof Šmida.

Dozdaj izšla 2 zvezka. Cena zvezku, posebno lično vezan 70, trdo 40, mehko 30 kr.

Postranski zaslužek

za vsak stan pri majhnem trudu in brez skrokov. Vprašanja pod imenom „Nebenverdienst“ so stajajo: An die Redaktion „Der Kapitalist“ Wien. Kohlmarkt 6. — 6-3

LE ENKRAT

se ponuja tako dobra prilika, da se more izvrstna ura za Polovico cene kupiti.

VELIKA RAZPRODAJA.

Po vsej Evropi nastale političke razmere se tudi Svica niso ognile i zato se je mnoge delavce izselilo, vsled česar se rušijo tudi fabrike. Tako je i prva najznanejša urarica, katero mi zastopamo, zdaj zaprta i nam poverjena razprodaja njenih izdelkov. Tako imenovane Washington žepne ure so najboljše ure na svetu, izvenredno krasno vrezljane i vezene i po ameriškem sestavu napravljene.

Vse ure so na sekunde repisirane i mi damo poročilo za vsako uro na 5 let.

Za dokaz gotovega poročila i stroge solidnosti se s tem javno obvezujemo, da hočemo vsako uro, ki ni po volji, nazaj vzeti i zamenjati.

1000 žepnih remontoir ur, navijajo se brez ključa, s stalnim zaklopecem, izvenredno točno na sekunde regulirane, razen tega po novem načinu elektrogalvaniški pozlačene, z verižico, medaljonom itd. poprejš gold 25, zdaj ena le po 10 gold. 20 kr.

1000 krasnih ur na kotvo iz srebrno-nikla, na 15 rublinih, z emajliranim kazalom, za sekunde, kristalnim ploščatim steklom, poprejš gold. 21, zdaj ena le gold. 7.25, vse na sekunde repisirane.

1000 ur na vreteno, z izrezanim zaklopecem iz srebrno-nikla, kristalnim ploščatim steklom, na 8 rublinih, najnatančnejše repisirane, z verižico, medaljonom i žametnim etuisom, poprejš gold. 15, zdaj ena le gold. 5.60.

1000 ur na kotvo, iz čistega 13 lotnega srebra, po e. k. puncovnem uredu pregledane, na 15 rublinih, razen tega električno pozlačene, najnatančnejše regulirane. Te ure so poprejš stale 27 gold., zdaj pa stoje le gold. 13.40.

1000 Washington remontoir žepnih ur iz pravlega 13 i teškega srebra, po e. k. puncovnem uredu pregledane. Poročilo se daje, da so najtočnejše na sekunde repisirane, notranja sestava je iz nikla i teh ur ni treba nikoli popravljati. Taka ura je veljala poprejš gold. 35, zdaj pa so dobiva za neverjetno ceno 16 gold. Razen tega se dobiva z uro vred zastoj verižica, medaljon, etui iz žameta i ključ.

1000 pravih zlatih ur za gospo, na 0 rublinih, prej 40 gold., zdaj 20 gold.

1000 remontoir ur iz pravlega zlata za gospodo ali gospo, prej 100 gold., zdaj 40 gold.

650 ur za zid z najlepšim emajliranim okvirom in bitnim kladivom, poprejš 6 gold. 75 kr.

650 ur budilnice z udarcem, ki prav dočno točno, najnatančnejše regulirane, tudi pripravne za mizno pisalo; poprejš 12 gold., zdaj le 4 gold. 80 kr.

650 ur z nihalom v najlepši izdelani visoki gotičski umarici, navijajo se vsake 8 dni, najtočnejše na čas regulirane, izvenredno lepo i krasne. — Ker ima taka ura še po 10 let dvojno vrednost, ne imela bi se v nobeni hiši pogrešati, posebno ker je taka res krasota sobi. Tako ure so do prejš veljale po 35 gold., zdaj pa izjemno le 15 gold. 75 kr.

Kadar se naročuje ure z nihalom, treba je priložiti zagotovščino.

Napis:

6-3

RAZPRODAJA UR

urarnice Ph. FROMMA

Dunaj,

Rothenthurmstrasse, št. 9, partere.

Prsni

BOMBONI IZ TRPOTCA

(Spitzweigerich-Brust-Bombons)

za ozdravljanje plućnih in prsnih bolezni, kašlja, hripavice, picke in zasleženja sapnika.

Nepreocenljiva rastlina, katero nam ponuja priroda v blagor trpečega človeškega rodu, hrani v sebi do današnjega dne nedolžno skrivnost, vneti slezničji grla in sapnika urno in zlatno polajšanje daje, in tako ozdravljanje dotičnih organov naglo popošlje. Ker pri našem izdelku damo poročilo za čisto zmes trpotca s sladkorjem, prosimo, posebno paziti na našo po gospodski vpisano varovalno marko in na podpis na listku, ker le tak je pravi.

Viktor Schmidt in sinovi,

e. k. fabrikanti, WIEN, IV. Alleeasse Nr. 48.

Cena ene skatljice 30 kr.

Se dobiva pristno samo v lekarnah: E. Leitenburg, C. Zanetti in P. Rocca v Trstu, in C. Zanetti v Gorici. 100-6

CHIOCOCALIKER

(Liquor Chiocecae fortificans), (12-6)

znatno preiskana, potrjena in od strokovnjakov priporočena kakor izvrstno neškodljivo dietetično

SREDSTVO

posebno za naglo in prijetno

OŽIVLJANJE,

zbujenje in okrepljenje oslabiljene moči in okrepljenje živcev; njegova moč čudovito in dobrodelno oživilja in spodbuja. Tudi je prav dobro zdravilo pri slabem prebavljanju, želodčnem kataru, krču, koliki, bluvanju, zgagi, driski, glavoboli, bledeti in zlatenici, urganju, in zlatej žili. Vse to bolezen naglo in gotovo ozdravlja Chioceca liker, in s tem dosežejo tudi tisti, ki ga rabijo, visoko in krepko starost, zato bi ga morala vsaka hiša imeti. On je okusniši od najboljših likerov. Brez števila pohval in priznanj od visokih oseb imamo o izvrstnosti Chiocecae likera ter jih radi vsakemu pokažemo. Cena butelje s podukom v šestih jeziki, kako se ima rabiti, 3 gl., za zavitek in poštnino 20 kr.

Glavna naprava in zaloga: D. C. Chiodi, lekarnar (zum Schutzengel), in zapriženi e. k. sodniški kemikar na Dunaju, Währing, Herrengasse št. 26, kamor naj se vse pismene naročbe pošiljajo. Podružna zaloga: v Trstu; Foraboschi, lekarna (al Camello). Dobiva se tudi v vseh slovečih lekarnah doma in na tujem. 12-9

Sploh znane izvrstne

Voščene sveče

iz garantirane nepogvarjenega bučelnega voska pri

P. in R. SEEMANN-u

v LJUBLJANI.

11-3

Vino na prodaj

Via dell'Acquedotto št. 11. 3-3

VELIKA ZALOGA

Poreškega vina

posebno izvrstno dobrega, pridelek iz no-gradov dr. Vergoletinija, poreskega župana. Botilje raznega plemenitega vina.

Cene prav nizke

Einladung zur Pränumeration

auf das in Wien seit 30 Jahren erscheinende Tagblatt die

MORGEN-POST.

Die „Morgen-Post“ ist das Älteste, freisinnigste und zugleich billigste täglich erscheinende Blatt Wiens.

Durch ihre gediegenen Artikel, ihre pikanten Feuilletons und ihre spannenden Romane nimmt die „Morgen-Post“ einen ersten Platz unter den Wiener Tagesblättern ein. Die „Morgen-Post“ kämpft mit rücksichtsloser Entschiedenheit für alle Volksinteressen und für die Interessen der Freiheit. Nicht das Organ einer Partei oder Coterie, sondern der getreue Dolmetsch jener demokratischen Grundsätze, durch welche die Menschheit ihrer Sklavenfesseln entkloidet ward, kämpft die „Morgen-Post“ ein ganzes Menschenalter hindurch unermüdet und unerschrocken für Recht und Freiheit, für Fortschritt und Aufklärung.

In ihren Händen flattert das zukunftsreiche Banner der Demokratie und vertrauensvoll appelliert sie an die Sympathien und an den Securs aller ehrlichen und aufrichtigen Volksmänner.

Wie die Stadt Wien immer eine Vormauer der Freiheit, eine feste Burg des Bürgerthums gewesen ist, so ist auch die „Morgen-Post“ als das älteste Wiener Blatt und als ein echt Wienerisches Organ der unerschrockene Anwalt aller Forderungen des freisinnigen Bürgerthums und aller Anliegen des Volkes.

Sonntag den 19. d. M. beginnt in der „Morgen-Post“ ein neuer, spannender Volks-Roman aus der Feder des berühmten Volks-schriftstellers Alois Berla, unter dem Titel:

„Verlorene Wiener Kinder“

Dieser Volksroman, welcher Herz und Phantasie des Lesers beschäftigen wird, schildert die Schicksale von Wiener Kindern, welche in den mannigfachsten Lagen des Lebens sich als Wiener bewähren. Reizende Erzählungen wechseln mit spannenden Verwicklungen ab, sensationelle Episoden regen das Interesse des Lesers im höchsten Grade an, und über Allem wölbt sich der Himmel echt wienerischer Herzlichkeit und Gemüthlichkeit. Mit dem Roman „Verlorene Wiener Kinder“ bieten wir den Lesern eine hochinteressante, spannungsvolle Lecture.

Die „Morgen-Post“ kostet monatlich sammt täglicher Postzusendung bloß 1 fl. 50. kr. Um diesen Preis ist kein anderes Wiener Tagblatt zu haben.

Wer ein nach jeder Richtung hin für die Freiheit eintretendes Tagesblatt haben will, der abonnire die „Morgen-Post“.

Die detaillirten Pränumerationspreise sind:

Für Wien: 1 Monat 1 fl. 10 kr., 3 Monate 3 fl. 30 kr., 6 Monate 6 fl. 60 kr. — Mit Zustellung in's Haus 20 kr. mehr. Einzelne Nummern 4 kr.

Für die Provinz: 1 Monat 1 fl. 50 kr., 3 Monate 4 fl. 50 kr., 6 Monate 9 fl.

Diejenigen P. T. Abonnenten, welche auch das zweimal in der Woche erscheinende belletristische Beiblatt der „Morgen-Post“, „Wiener Familien-Journal“ zu beziehen wünschen, wollen für dasselbe noch einsenden:

Für Wien: monatlich 30 kr., 3 Monate 90 kr., 6 Monate 1 fl. 80 kr. — Einzelne Nummern des „Familien-Journals“ kosten 3 kr. Für die Provinz: vierteljährig 90 kr.

Inserate finden in der „Morgen-Post“ die weiteste Verbreitung.

Zeitungs-Verschleisser in den Provinzstädten oder im Auslande, welche sich mit dem Verkauf unseres Blattes befassen wollen, erhalten eine gute Provision und wollen sich an uns wenden.

Probenummern gratis.

Die Administration der „Morgen-Post“
Wien, I., Schulerstrasse Nr. 18.